

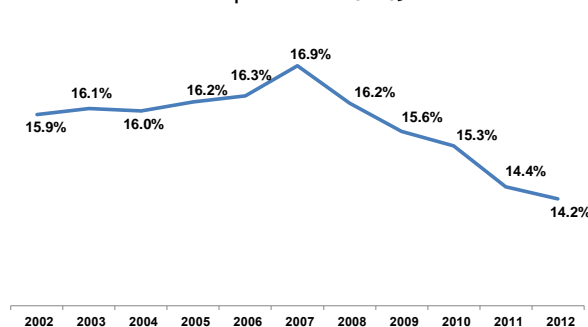
התוכנית הכלכלית 2013-2014 הערות ודגשי התאחדות התעשיינים

התאחדות התעשיינים סבורה כי לממשלת ישראל הזדמנות לשפר באופן משמעותי את הסביבה העסקית של התעשייה בישראל במסגרת החלטותיה לתקציב המדינה וחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2013-2014. שיפור זה נדרש במיוחד על רקע הסביבה הכלכלית הגלובלית אשר מאופיינת בעודפי ייצור ובתחרות הולכת וגוברת. שיפור הסביבה העסקית צפוי להתרגם לעליה בפריזון, ביצוא וכך גם בשיעורי הצמיחה, שימור ויצירת מקומות תעסוקה ובגידול בהכנסות המדינה.

לצערנו, מעיון בטיוטת התכנית הכלכלית לשנים אלו עולה כי מרבית האתגרים בסביבה העסקית בישראל לא מצאו מענה. העדר התמודדות עם שיפור הסביבה העסקית של התעשייה בולט במיוחד על רקע החלטות באירופה ובארה"ב על חיזוק חוט השדרה הייצורי והחזרת התעשייה. זאת, תוך הבנה שמדינות אשר מאופיינות בתעשייה חזקה יותר מאופיינות גם בכלכלה עמידה וצומחת יותר. גודלה של התעשייה בישראל הולך ויורד בהדרגה בשנים האחרונות כאשר התעשייה בוחרת להתרחב בשוקים שמעבר לים.

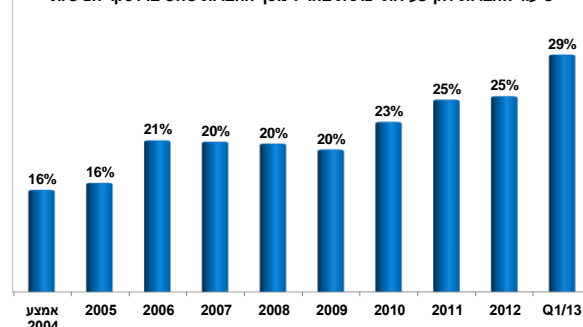
ירידה בחלקה של התעשייה בתוצר המשקי

התעשייה כאחוז מהתוצר המקומי הגולמי

חברות התעשייה מעבירות קווי ייצור לחו"ל

שיעור החברות לזן פעילות יצרנית בחו"ל מסך החברות שהשיבו לסקר הציפיות

התאחדות התעשיינים בישראל סבורה כי יש לעצור מגמה מסוכנת זו של בריחת התעשייה. אנו סבורים כי על ממשלת ישראל להגדיר מחדש את מטרותיה במסגרת התוכנית הכלכלית ולהציב את הגדלת הצמיחה באמצעות חיזוק המגזר העסקי, והתעשייה בראשו, כמטרה ראשית.

מסמך זה כולל שני פרקים עיקריים: בפרק א' אנו מדגישים את האתגרים המרכזיים בסביבה העסקית בישראל ומציע הצעות להתמודדות ולחיזוק כושר התחרות של התעשייה הישראלית. פרק זה עוסק בארבעה מקטעים עיקריים:

- פער הפריזון בתעשייה הישראלית
- יוקר הייצור בישראל
- עידוד היצוא וסחר הוגן
- יזמות ועשיית עסקים בישראל

בפרק ב' אנו מביאים את הערות התאחדות התעשיינים לטיטת התוכנית הכלכלית לשנים 2013-2014 כפי שפורסמה על ידי משרד האוצר.

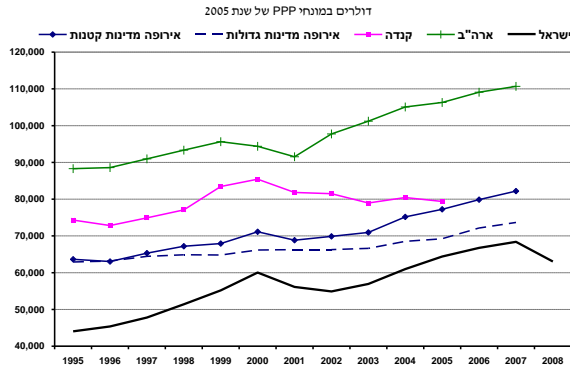
חלק א': אתגרי התעשייה הישראלית ופתרונות מוצעים

א. פער הפריזון: נחיתות בכושר התחרות

אחד החסרונות התחרותיים הגדולים ביותר של המשק הישראלי הנו פער הפריזון. פריזון העבודה¹ בתעשייה הישראלית נמוך בכ- 40% מארה"ב ובכ- 20% מאירופה, כאשר

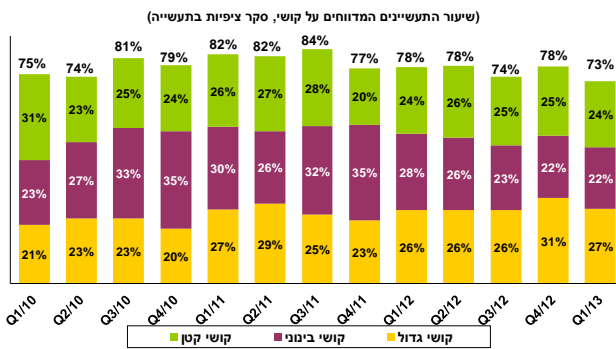
בתעשיות הקלאסיות, כגון מזון, טקסטיל, עץ ודפוס מדובר בפערים גבוהים עוד יותר שכן 40% ל- 60%.² עיקר הפער בפריזון העבודה נובע מהמפעלים הקטנים והבינוניים, שרוב מכירותיהם מופנה לשוק המקומי, והמאופיינים בפריזון הנמוך בכ- 43% בהשוואה למפעלים הגדולים ולעיתרי היצוא.³

תוצר לעובד - השוואה בינלאומית

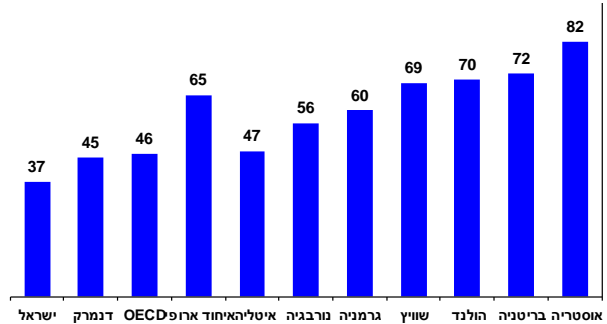

פער הפריזון נובע משלוש סיבות מרכזיות- חוסר במצאי עובדים מקצועיים, השקעות הון נמוכות בהשוואה בי"ל וירידה נמשכת בהשקעות הממשלתיות במחקר ופיתוח.

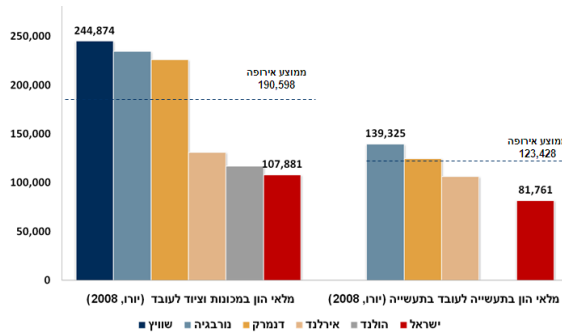
קושי מתמשך בגיוס עובדים מקצועיים

שיעור נמוך של תלמידים בחינוך הטכנולוגי והמקצועי

מלאי הון בתעשייה ומלאי הון מכוונות וציוד אחר בכלל המשק (2008)

השוואה בינלאומית מגלה כי שיעור התלמידים הלומדים בחינוך הטכנולוגי-מקצועי בישראל עומד על 37%, זאת לעומת 65% בממוצע האיחוד האירופי ו-46% במדינות ה-OECD.⁴ הירידה בחינוך המקצועי והטכנולוגי מתבטאת במצאי הנמוך של עובדים מקצועיים לתעשייה כאשר קרוב ל-80% מהתעשייתיים מדווחים על קושי כזה.

¹ תוצר לעובד.

² מקור: אפלייד אקונומיקס.

³ עיבוד של מחלקת המחקר הכלכלי של התאחדות התעשייתיים לנתוני למס'.

⁴ מקור: המחלקה לחינוך טכנולוגי והכשרה מקצועית, התאחדות התעשייתיים.

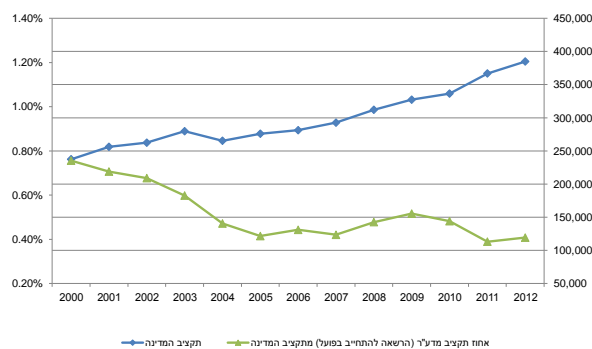
במקביל, נמצא גם כי שיעור השקעות ההון בישראל הינו נמוך יחסית - מלאי ההון לעובד בתעשייה הישראלית נמוך בכ- 35% בהשוואה למדינות אירופה המקבילות. חלק גדול מהפער נגזר מהמפעלים הקטנים והבינוניים, אשר היקף השקעתם בהון לעובד נמוך משמעותית בהשוואה לגדולים.

במקביל לפערים אלו, ישנה שחיקה מתמשכת בתקציבי התמיכה הממשלתית בהשקעות הון ובמו"פ: חלקו של תקציב המדען הראשי מתקציב המדינה ירד מכ- 0.8% בשנת 2000 לכ- 0.4% ב- 2012. **בדומה, נשחק משמעותית תקציב המענקים בחוק עידוד השקעות הון** מכ- 930 מלש"ח בשנת 2000 לכ- 290 מלש"ח בשנת 2012.⁵

תקציב המענקים בחוק עידוד השקעות הון

תקציב המדען הראשי כאחוז מתקציב המדינה

שחיקה זו, פוגעת ביכולתם של התעשיינים להציג חדשנות, לפתח יתרונות יחסיים ולבסס מנועי צמיחה עסקיים חדשים, דווקא בתקופה המאתגרת בכלכלה העולמית. למול שחיקה זו, ניכרת ברחבי העולם דווקא מגמה הפוכה של הגדלת התמריצים הממשלתיים במו"פ והשתתפות המדינה בסיכון אותו נושאות החברות.

הפחתת פער הפריזון - צעדים מוצעים:

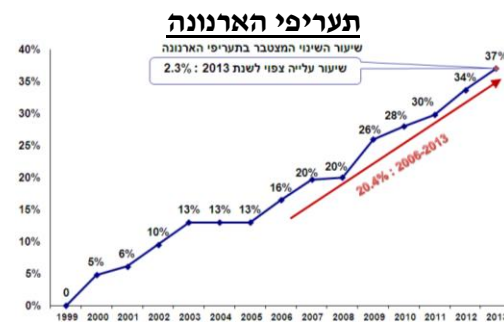
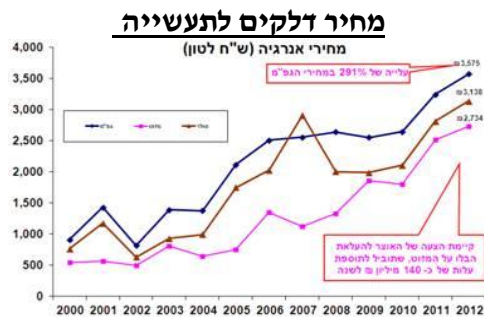
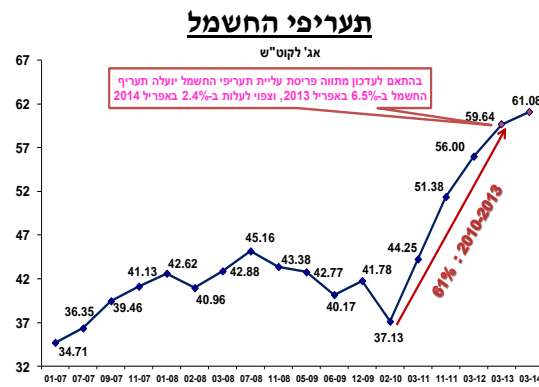
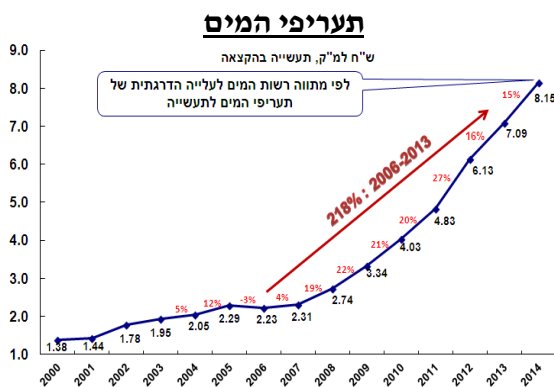
- **תיקון חוק המו"פ:** בשל הקושי בהגדלת תקציב המדען הראשי מוצע לאמץ פתרון של מינוף כספי המדינה לצורך גיוס כספים פרטיים במטרה להגדיל את תקציב המדען הראשי. מוצע לקבוע את תקציב המדען הראשי על אחוז קבוע מתקציב המדינה (0.5-0.6%) מוגן מקיצוצי רוחב.
- **שינוי מערך ההכשרה המקצועית בישראל:** מוצע לאמץ תכנית מערכתית להכשרת נוער, מבוגרים והכשרה פנים מפעלית בהובלת המגזר העסקי (ראה עקרונות התוכנית בנספח). מוצע לאשר היתרי עובדים זרים עד להכשרת ישראלים.
- **תיקון חוק עידוד השקעות הון:** מוצע לקבוע את תקציב מ. השקעות על 0.2% מתקציב המדינה מוגן מקיצוצי רוחב והסדרת ערוצי התמריצים. מוצע להעלות את שיעור המענק לעסקים קו"ב ל-30% ולהקמות חדשות ל-35%. מוצע לשקול הפחתת תנאי היצוא לעסקים קטנים ובינוניים במסלולי המענקים והטבות המס.

⁵ מקור: מרכז ההשקעות, תמ"ת.

ב. יוקר הייצור בישראל

הבעיה:

התעשייה נאלצת להתמודד בשנים האחרונות מול גל התייקרויות במחירי התשומות, חלקן אף תשומות שמחירהן נשלטים בידי הממשלה, דוגמת חשמל, מים וארנונה. זאת, במקביל לעלייה מתמשכת בעלות העבודה, בין היתר על רקע העלאת שכר המינימום בשיעור מצטבר של כ- 12% מאפריל 2011 והעלאת הפרשות המעסיקים לביטוח לאומי ב- 0.6% בינואר 2013, עם כוונה להעלאה נוספת של 1% בשנתיים הקרובות. יוקר הייצור בישראל מביא לפגיעה ביכולת התעשייה להתחרות הן ביצוא והן בשוק המקומי מול יבוא מתחרה. בנוסף, יוקר הייצור בישראל בא לידי ביטוי במחירי המוצרים, מה שגורר לחץ נוסף על התעשייה המקומית.

יוקר הייצור בישראל - צעדים מוצעים:

- הקמת ועדה משותפת לממשלה, לשלטון המקומי ולמגזר העסקי לבחינת נושא המיסוי המוניציפאלי.
- שינוי שיטת הארנונה- מיסוי מוניציפלי כאחוז מהרווחים.
- הקמת ועדות תעשייה מוניציפליות (נוסח הצעת חוק מצורפת כנספח ב')
- הגבלה של האישורים החריגים להעלאות ארנונה (נוסח הצעת חוק מצ"ב כנספח ג').
- הקפאה של גביית "דמי תשתית" בנמלי ישראל, והקצאת הכספים הצבורים בחברת נמלי ישראל (כ- 700 מיליון ₪) לטובת קרן לעידוד היצוא והוזלת עלויות הובלה ימית. הכנסות חברת נמלי ישראל עומדות כיום על מעל ל-600 מיליון ₪ בשנה.
- קביעה בחוק של נציג המגזר העסקי ברשויות הממשלתיות (מים, חשמל, גז).

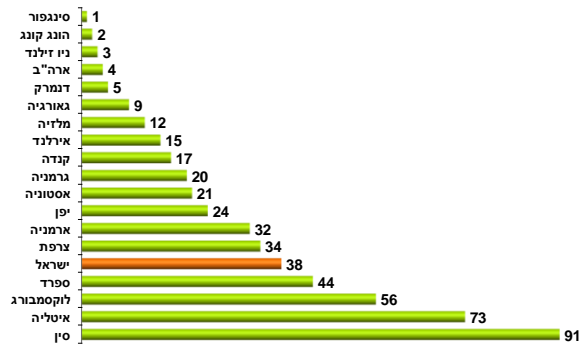

- הקפאת העלאת ביטוח לאומי למעסיקים ב- 2014.
- בחינת והתאמת מיסוי האנרגיה לבנצ'מארק עולמי.
- בחינה בי"ל והתאמת מחירי המים לתעשייה (ראה גם להלן בהתייחסות לפרק ייעול מקטע החלוקה במשק המים והביוב העירוני בתוכנית הכלכלית).

ג. יזמות ועשיית עסקים בישראל

הבעיה:

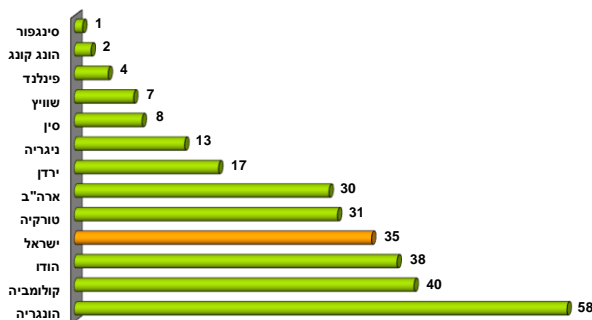
השחיקה בכושר התחרות של המשק הישראלי באה לידי ביטוי בירידה הדרגתית מדד עשיית עסקים, 2013

בדירוג ישראל בדוחות הבינלאומיים: בדו"ח

התחרותיות העולמי⁶ ירדה ישראל מהמקום 14 בשנת 2006 למקום 26 כיום. בדומה, בדו"ח עשיית העסקים⁷ ירדה ישראל במדד הנוחות לעשיית עסקים ממקום 26 ב-2007 למקום 38 כיום.

כובד הרגולציה הממשלתית 2012

אחד הגורמים לשחיקה זו, הינו נטל הבירוקרטיה והרגולציה בישראל, הגבוה משמעותית בהשוואה בינלאומית. על פי מדד הפיתוח הכלכלי⁷ לשנים 2012-2013, דורגה ישראל במקום ה-35 בעולם בפרמטר כובד הרגולציה הממשלתית, כשהיא מפגרת אחרי סינגפור, שווייץ, סין, ניגריה, ירדן, ארה"ב ועוד.

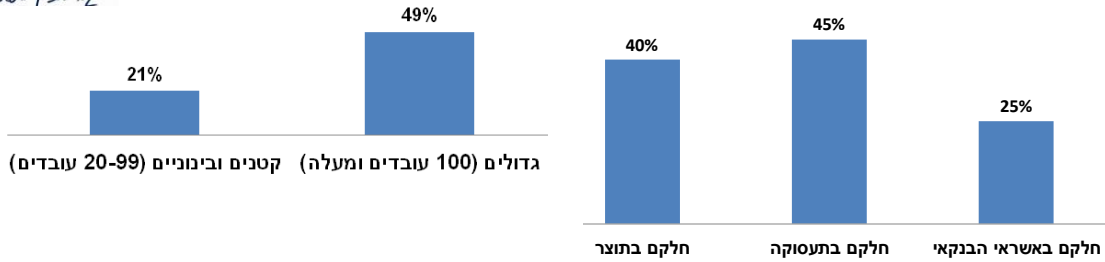
בשל נטל זה, נאלץ המגזר העסקי בישראל, ובעיקר מגזר העסקים הקטנים והבינוניים, לשאת בעלויות כלכליות כבדות, להקצות כח אדם ייעודי ולהסיט את משאבי החברה מעסקי הליבה השוטפים לטובת התמודדות עם דרישות הרגולטור.

נטל עודף זה, בשילוב עם נגישות נמוכה למימון, הון נמוך לעובד ופריזון נמוך פוגעים ביכולתם של העסקים הקטנים והבינוניים להתמודד בשווקים הבינלאומיים. ולראייה, חלקו של היצוא במכירות המפעלים הקטנים והבינוניים נמוך במידה ניכרת בהשוואה למפעלים הגדולים (21% לעומת 49%, בהתאמה).

ממוצע שיעור הייצוא מהמכירות

חלקם של העסקים הקטנים והבינוניים

⁶ של הפורום הכלכלי העולמי.
⁷ Doing Business של הבנק העולמי,

יזמות ועשיית עסקים - צעדים מוצעים:

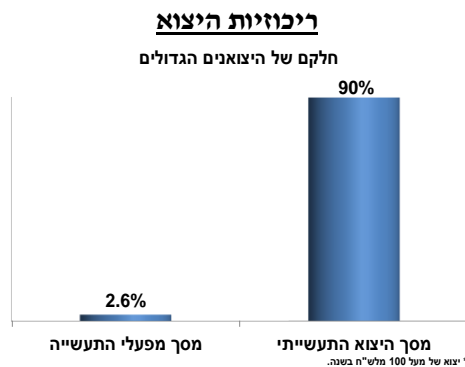
- בנוסף לאימוץ פרק ב' של דוח הצוות לייעול הרגולציה בישראל, המופיע בתוכנית הכלכלית, יש להאיץ תהליך RIA באמצעות חקיקה מחייבת.
- רפורמה ביחסי העבודה במשק כולל איסור שביתה בשירותים חיוניים, שעות עבודה גמישות.
- חיזוק הסקטור העסקי- חובת ייצוג של כל עסק בארגון כלכלי.
- התמודדות עם כשלי רגולציה ענפיים קיימים כפי שמופו ע"י התאחדות התעשיינים.
- הפיכת החלטת ממשלה 3409 לחקיקה מחייבת:
 - חיוב רכש במכרזים ממשלתיים
 - היצע וזמינות אשראי לעסקים קטנים ובינוניים
- האצת הרפורמה ברישוי עסקים (2005).
- הגדלת תקציב הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים – 300 מלש"ח.
- הקמת קרן פרייבט אקוויטי לעסקים קטנים ובינוניים (הצעה מצ"ב כנספח ד).
- הפעלת מיידית של הקרן לסיוע לעסקים במצוקה.
- הקמת קרן גישור עד להגעת הגז למפעלים עתירי אנרגיה.
- בחינה שוטפת של השפעת דרישות הלימות ההון על מצאי האשראי הבנקאי.

ד. יצוא וסחר הוגן

הבעיה:

כמשק קטן, חשוף לתחרות מכל העולם ומרוחק משווקי היעד, נשענת צמיחת המשק הישראלי על היצוא.

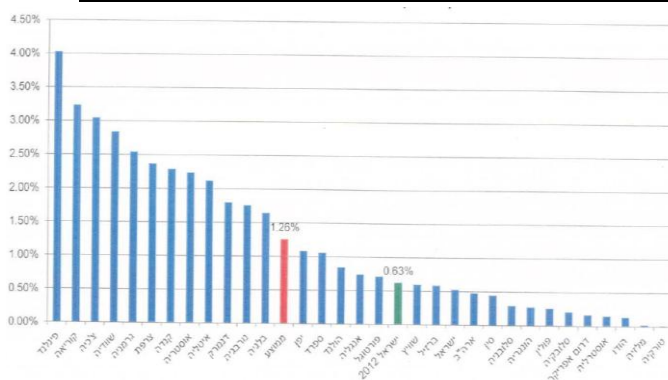
על אף חשיבותו הרבה, הרי שעיקר פעילות היצוא בישראל מרוכזת במספר מצומצם של חברות גדולות: כ- 3% מהיצואנים⁸, אחראים לכ- 90% מהיצוא התעשייתי. יתרה מכך, נמצא כי עשרה מפעלים בלבד מהווים כמעט מחצית מיצוא הסחורות הישראלי⁹.

לצד הביקושים הממותנים בשווקי אירופה וארה"ב, מתמודד המגזר העסקי בישראל עם חסמי יצוא מקומיים המקשים על יכולתו להרחיב מכירותיו בחו"ל, בהם:

- **תיסוף חד** בשערו של השקל למול הדולר והאירו מאז יולי 2012 (11% ו- 6%, בהתאמה), הפוגע ביכולת התעשיינים להציע מחיר אטרקטיבי הן לעומת מתחריהם בחו"ל והן לעומת היבוא הזול בשוק המקומי ובכך גורם לפגיעה ברווחיות ואף להפסד ממשי של עסקאות.
- **איכות נמוכה של תשתיות וזמינות הלוגיסטיקה.**

היקף הערבויות לביטוח סיכוני סחר חוץ כ- % מהתמ"ג (2011)

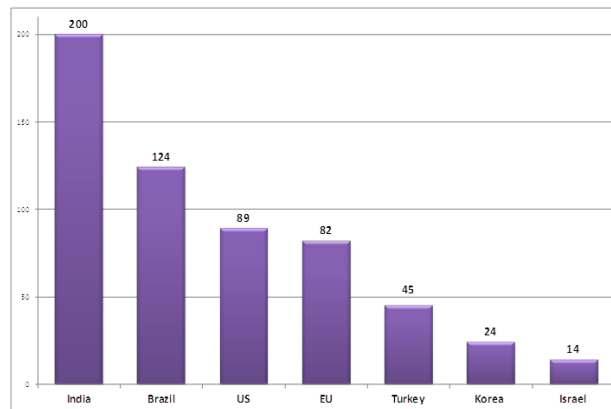
- **מחסור בכלי ביטוח סיכוני סחר חוץ:** לתעשיינים רבים, בעיקר קטנים ובינוניים אין כיום אלטרנטיבות מעשיות לביצוע ביטוח יצוא. זאת כתוצאה מדרך ניהול הסיכונים המאושרת ל"אשרא" וממחסור בהיקף הערבויות המאושר לה. בנוסף, חברות הביטוח הפרטיות אינן נותנות במקרים רבים פתרונות ליצואנים קו"ב, ורשימת המדינות אותן הן מבטחות מצומצמת.

⁸ יצוא של מעל 100 מל"ח בשנה.
⁹ מקור: דו"ח בנק ישראל 2012.

- הגנות מפני סחר לא הוגן:** הטלת ההיטלים במסגרת החוקית הקיימת כרוכה בתהליך ארוך ומסורבל אשר מונע ברוב המקרים מתעשייה מקומית לקבל הגנה בפני סחר לא הוגן. בנוסף, עמדתו העקבית של משרד האוצר בשנים האחרונות, הגוררת את ביטול החלטות שר התמ"ת בנוגע להיטלי סחר, מצביעה למעשה על מדיניות שר האוצר לביטול בפועל של חוק היטלי סחר ואמצעי הגנה, ומייתרת את עבודת הדרגים המקצועיים העוסקים במדיניות הסחר. זאת בשעה שכל שותפות הסחר של ישראל משתמשת בכלי באינטנסיביות.

פתיחת חקירות היטלי היצף

30/06/2012 - 01/01/2007

יצוא וסחר הוגן - צעדים מוצעים:

- שיפור מערך ההובלה הימית בישראל** – תוך הבטחת רציפות השירות במחירים ריאליים.
- קביעת תקציב אפקטיבי לקרן לעידוד השיווק לחו"ל.**
- הפחתת מכסים** תותנה בהסכמי סחר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת.
- הגנות סחר לא הוגן**- שינוי חוק היטלי סחר כך שמשרד הכלכלה יהיה האחראי הבלעדי על יישומו.
- ביטוח סיכונים בערבות מדינה**- קביעת היקף ערבות המדינה בשיעור שלא יפחת מממוצע OECD (3.25% מהיצוא בשנה הקלנדרית החולפת), וכן להגדיל את סוגי העסקאות, והמדינות אותן היא מבטחת.
- צעדים לשמירה על שער חליפין תחרותי**- הפחתת הריבית והתערבות אגרסיבית של בנק ישראל בשוק המט"ח במטרה לנטרל פעילות ספקולטיבית.
- הגדלת הביקושים המקומיים באמצעות העדפת תוצרת הארץ** – כחול לבן באמצעות החלת חוק חובת המכרזים על רשויות מקומיות, תאגידים מקומיים, אוניברסיטאות, קופות חולים או כל תאגיד שהמדינה משתתפת בתקציבו וכן להחיל את החובה גם על שירשור לקבלני משנה. להחיל את חובת בהעדפת תוצרת הארץ גם במכרזים במנגנונים חדשים בשיטות שאינן כלולות בהגדרות החוק החדש כגון: P.P.P, B.O.T

חלק ב'

התכנית הכלכלית לשנים 2013-2014:

הערות התאחדות התעשייתיים

א. העלאת רמת הפריזון של המשק הישראלי

- פרק העלאת רמת הפריזון בתוכנית הכלכלית אינו כולל וראוי שיכלול צעדים משמעותיים וחיוניים אשר יתרמו להעלאת רמת הפריזון במגזר התעשייה:

1. חיזוק המחקר והפיתוח.
2. מערך ההכשרה המקצועית.
3. עידוד השקעות הון מקומיות וזרות.

ראה הצעותינו לעיל בנושא: פער הפריזון - צעדים מוצעים.

ב. הגברת התחרותיות והפחתת יוקר המחיה

- בתוכנית הכלכלית ובפרק הגברת התחרותיות אין כל בשורה משמעותית למפעלים קטנים ובינוניים. למעשה, המונח "עסקים קטנים ובינוניים" כלל לא מופיע בתוכנית הכלכלית שפורסמה.

➤ ראוי כי התוכנית הכלכלית תכלול:

1. חיזוק משמעותי של הסוכנות לעסקים קטנים – בתקציב, בתקנים ובסמכות.
2. הגדלת נתח העסקים הקטנים ברכש הממשלתי והגדלת נגישות עסקים קטנים לרכש ממשלתי.
3. הגדלת מקורות המימון של עסקים קטנים ובינוניים – בנקאיים וחוץ בנקאיים.
4. תעדוף עסקים קטנים בכלי סיוע ממשלתיים (מסלולים ירוקים וכד').

ג. ייעול מנגנוני רגולציה

- **אנו מברכים על אימוץ פרק ב' של דוח הצוות לייעול הרגולציה בישראל.** המגזר העסקי בישראל מצוי כבר תקופה ארוכה תחת תחושה של החמרה יוצאת דופן ברגולציה הישראלית, אשר מובילה לפגיעה משמעותית בסביבה העסקית וביכולתו של המגזר העסקי בישראל להתחרות, לצמוח, ולייצר מקומות תעסוקה.
- מדיניות רגולטורית נבונה עשויה לתרום לתגמול יזמות והשקעה פרטית בת קיימא, ותאפשר לחברות לייצר סחורות ושירותים, ליצור מקומות עבודה, לפתח טכנולוגיות וחדשנות, ולייצר הכנסות ממסים אשר יתמכו בשירותים הציבוריים.

ד. שינויים פיסקאליים וחוקי עידוד

- מוצע לבטל את מתווה ההפחתה שנקבע בסעיף 38 לחוק המדיניות הכלכלית, וכן לתקן את סעיף 51 טז לחוק עידוד השקעות הון, **כך ששיעור המס שיחול החל משנת המס 2014 על הכנסה של חברה מועדפת יהיה 15% במרכז הארץ ו 10% בפריפריה, כפי שהיה בשנים 2011-2012.**

- בנוסף, **מוצע להעלות את שיעור המס על דיווידנד בחוק עידוד השקעות הון מ-15% ל-20%**, זאת לאור העלאת מס הדיווידנד מ-20% ל-25% למי שאינו בחוק עידוד השקעות הון.

➤ אנו מתנגדים להצעה זו לשינוי חד צדדי של הרפורמה בחוק עידוד השקעות הון שהחלה רק בשנת 2011. הרפורמה בחוק עידוד השקעות הון גובשה במהלך משותף של המשרדים הממשלתיים, התאחדות התעשיינים והכנסת והתבררה כאפקטיבית מאד מבחינת החלטות ההשקעה של התעשייה הישראלית. **כל שינוי שיעשה במתווה חוק עידוד השקעות הון יפגע בהישגי החוק, ויערער את וודאות הסביבה העסקית של התעשייה.**

- מוצע לעצור את מתווה הפחתת המכסים שנקבע לתחילת שנת 2014.

➤ אנו מברכים על ההצעה לעצירת מתווה הפחתת המכסים. הפחתות המכסים על מוצרי תעשייה, אשר בוצעו מאז 2012, הן תופעה האופיינית לישראל בלבד. כל מדינות ה-OECD, שותפות סחר המרכזיות של ישראל, מחמירות את פרוצדורות היבוא אליהן. בנוסף לכך, יש לזכור כי הפחתת מכס באופן חד-צדדי תפגע ביכולת המיקוח של מדינת ישראל לקראת כינונם של הסכמי סחר בינ"ל עם המדינות הצומחות ביותר בעולם.

ב. הסדרת השימוש בהיטלי סחר ואמצעי הגנה

- מוצע להקשיח את התנאים להטלת היטלים על יבוא, שמטרתם הגנה על התעשייה המקומית.

1. אנו מתנגדים להצעה זו. הטלת ההיטלים במסגרת החוקית הקיימת כרוכה בתהליך ארוך ומסורבל אשר מונע ברוב המקרים מתעשייה מקומית לקבל הגנה בפני סחר לא הוגן. הכנת חסמים נוספים לתהליך תהפוך את החוק באופן סופי לאות מתה.

2. הוספת דגש יתר של שיקולים שאינם הגנה בפני סחר לא הוגן תביא לעיקור הכלי ופגיעה משמעותית ביכולתה של התעשייה הישראלית לעמוד בתחרות לא הוגנת.

3. הכנסת שיקולי "תחרות" להחלטות אינה רלבנטית שכן השוק המקומי קטן ובחלק מהענפים מאופיין במספר מפעלים קטן. קריטריון התחרות עלול להותיר מפעלים אלו חסרי הגנה במקרים של התקפות סחר לא הוגן. בשל קוטנו של השוק המקומי, בחלק מהמקרים הפונים להגנה מהווים מונופול. מניעת האפשרות לקבל הגנה מפני תחרות לא הוגנת תביא לניצול הפרצה, חיסול יצור מקומי ופגיעה במקומות תעסוקה.

4. ההצעה מציינת כי תתקיים בחינה מחודשת של נחיצות ההיטל לאחר שנה אינה מציינת מה יהיו הפרמטרים שעל פיהם המערכת תבחן עצמה.

5. על פי דברי ההסבר בהצעה נכתב כי "...בהכללה ניתן לומר כי ההיטלים האחרים נועדו להגן על התעשייה המקומית, על חשבון הצרכן המקומי." ההסבר מבטל למעשה את כוונת המחוקק המקורית שמטרתה **הגנה מפני סחר לא הוגן** כפי שנהוג ומופעל בכל המדינות בעולם, תוך התמקדות בהיבט התעסוקה. היטלי הסחר נועדו להגן על התעשייה המקומית ובכך לשמר מקומות עבודה וכל זאת תוך שמירה על תחרותיות הוגנת.

ג. הגברת התחרותיות והפחתת יוקר המחיה בתום התקינה

- מוצע לקבוע כי מכון התקנים יוכל לאמץ רק תקינה בינלאומית או תקינה הנוגת בקרב המדינות המפותחות עם שווקים משמעותיים.

- מוצע לקבוע כי ההוראות לעניין הסדרה של ייבוא טובין לישראל שחל עליו דרישה לעמידה בהוראות תקן רשמי לא יכללו את החובה להמצאת אישור על התאמת מצרך לתקן רשמי החל עליו, אלא להגשת תצהיר.

1. הסתמכות על תצהיר בלבד ופתיחת השוק למעבדות זרות בחוסר הדדיות לא רק שיביאו להצפת השוק במוצרים לא תקינים, נחותים ומסוכנים אלא אף לתחרות לא הוגנת ופגיעה אנושה בתעשייה המקומית.

2. העברת הליכי תקינה מועדות ציבוריות ומקצועיות לוועדת אימוץ מצומצמת תפגע באיכות ואמינות התקינה בישראל ותיצור "קולוניאליזציה" של תקינה בינלאומית בישראל מבלי להביא בחשבון מאפיינים ייחודיים למדינה. בנוסף, ועדת האימוץ המצומצמת ראוי שתכלול נציגים מהתעשייה.

3. לרוב המכריע של היבואנים אין כלל יכולת לבדוק ולוודא את התאמת המוצרים לתקן והתצהיר שיוגש על ידם יינתן אופן אוטומטי ללא שום כיסוי אמיתי. הנתונים שבידי מכון התקנים חושפים כי גם היום נתקלים בלא מעט מקרים בהם יש אי התאמה בין התצהיר לבין התאמתם של הטובין לתקן. יתרה מכך, חלק מהיבואנים כלל אינו קונה את הטובין ישירות מהיצרנים בחו"ל כך שאין להם את היכולת ולו התיאורטית לבקש אישור על התאמה לתקן של המשלוח כאסמכתא לתצהיר שלהם.

4. בעוד יצואנים נדרשים בבדיקות ואישורים במדינות היעד, לישראל הכניסה תהיה כמעט חופשית. בנוסף- יש כוונה כי במקרים הקיצוניים בהם כן יידרש יבואן לעבור בבדיקות, יוכל לעשות זאת במעבדה בחו"ל. ללא הכרה הדדית במכון

ג' תשס"א

התקנים. בהקשר זה אפשר לציין גם את חובת הסימון בתו תקן לה נדרש רק יצרן ישראלי ולא זר.

5. לכל מדינה יש את החופש לקבוע ולהתאים תקינה לפי רצונה. בהצעה זו מצמצמים עד מבטלים חופש זה בישראל בכך שבאופן קטגורי דורשים אימוץ התקן הבינ"ל כלשונו ויותר מכך- כאשר יחול שינוי בתקן הבינ"ל שאומץ השינוי יתקבל כמעט אוטומטית.

ד. יישום המלצות הצוות לבחינת רמת התחרותיות והמחירים בתחום מוצרי המזון והצריכה

1. איגוד תעשיות המזון בהתאחדות התעשייתיים והחברים בו בעד קידום התחרות, יצירת שקיפות מלאה ועידוד פלורליזם תעשייתי וכלכלי בשוק המזון וסבורים כי התחרות הינה נדבך חיוני ביותר להצלחת המשק בכלל ושוק המזון בפרט. כך פעלו החברים באיגוד המזון עד היום, וכך בכוונתם לפעול גם בעתיד. חלק גדול מהנורמות הכלולות בתזכיר החוק, מוסדרות, על פי המצב המשפטי הנוהג כיום בישראל, בדרך של הסדרה מנהלית, במסגרת הצו המוסכם בין הממונה על ההגבלים העסקיים לבין חלק מספקי המזון - העלאה של הנורמות המוצעות בתזכיר החוק, מתחתית ההיררכיה הנורמטיבית (הוראה מנהלית) ישירות אל פסגתה (חקיקה ראשית), אינו סביר ואינו רצוי בנסיבות העניין, ויש להסדירן בחקיקה משנית.

2. נושא נוסף הדורש הסדרה כחלק מהסדרת נושא הריכוזיות ועידוד התחרות הינו פרקטיקת ה"LOSS LEADER" ותופעותיה השליליות לתחרות כפי שנהגו מדינות העולם.

3. הסדרת שטחי המדף המוקצים לספקים קיימת כבר בצו המוסכם הקובע כי האיסור יחול רק ביחס לספק דומיננטי, כהגדרתו בצו המוסכם, ורק ביחס להקצאת למעלה מ- 50% משטח המדף הרלוונטי (ולא 30% כפי שמופיע בתזכיר החוק) - לצד אימוץ ההסדרה הקיימת בנושא השטחי המדף בצו המוסכם, תוענק העדפה מתקנת למוצרים של ספקים קטנים בחלק מיתרת שטחי התצוגה במדף, כך שינתן להם פקטור גידול בשטח המדף לעומת נתח השוק שלהם... (בהעדפה המתקנת אין לכלול מוצרים של "מותג פרטי" הנמצאים בבעלותם של הרשתות הקמעונאיות)

4. תיקוני החקיקה הנדרשים ליישום המדיניות בנושא יבוא המזון בישראל - תזכיר החוק עדיין לא פורסם והנושא כרגע בשלבי עיון ולמידה בקרב החברות ואצלנו אולם אנחנו ככלל בעד תיקון נהלי משרד הבריאות לעניין ייבוא מזון רגיל (בדגש לח"ג) באופן שייעל ויקצר את תהליכי היבוא וקביעת משך זמן לשחרור מוצר עד 24 שעות.

5. לעניין יבוא מקביל - אנחנו בוחנים את עמדתנו בעניין יבוא מקביל של מוצרי מזון רגיל לישראל.

ייעול מקטע החלוקה במשק המים והביוב העירוני

ה.

- מוצע להקים 15 תאגידי מים אזוריים במקום 55 התאגידי המקומיים הקיימים.

אומנם החיסכון הצפוי למשק מאיחוד התאגידי והפחתת התעריפים המיידית בשיעור של 4-5% יביאו לחסכון בהוצאות התעשייה על מים, אך הפחתה זו אינה מהווה בשורה מהותית למגזר התעשייתי, אשר חווה עליות תעריפים חדות בשיעור מצטבר של כ-125% משנת 2009 ועד היום. לפיכך אנו מציעים כי התוכנית הכלכלית תכלול שינויים אשר יפחיתו את תעריפי המים:

1. בשנת 2011 תוקנה פקודת מס הכנסה באופן כזה שקובע הקלות במס לתאגידי המים והרשויות המקומיות בין השנים 2011-2015: תאגידי המים יקבלו פטור ממס חברות בעבור רווחים שנצברו, וכן הרשויות המקומיות יקבלו פטור ממס דיווידנד בעבור משיכת רווחי תאגידי המים. תיקון זה מפר את העיקרון לפי על מוצר בסיסי וחיוני כמו המים להיות מסופק במחירי עלות בלבד ולא למטרת יצירת רווח. וכפי שצוין בדו"ח מבקר המדינה: "שהמחוקק קבע כי תבוצע רפורמת תיאגוד, בין היתר כדי שיישמר עקרון משק הכספים הסגור, מן הראוי שאת"ק יפעל למניעת מתן תמריצים באמצעות קביעת פטור ממס, שיביאו להוצאת כספי צרכני משק המים והביוב למטרות שמחוצה לו."
2. אנו מבקשים כי תיבחנה את העלויות העודפות על הצרכן התעשייתי, המנוגדות לעקרון העלות, וביניהן: תשלום עודף על צרכני מקורות שאינם מקבלים שירותי חלוקת מים מהתאגיד. חיוב כפול במרכיב ההוני. אי החלת עקרון היתרון לגודל. אי קביעת פחת הגבייה הייעודי לתעשייה, בה שיעור הגבייה גבוה משמעותית בהשוואה למגזר הביתי.
3. לייצר מנגנון תמריצים לתאגיד בהתאם לעמידה ביעדים כגון: התייעלות תפעולית, טיפול נכון בתשתיות, הקטנת פחת המים ופחת הגבייה - שיעודד תאגיד לחתור להתייעלות כלכלית בתנאים של אי תחרות.
4. החלת הזכות ל'תשואה על הון זר' רק לרשויות שהקימו ומימנו נכסי מים וביוב בתחומן, וכתלות בגובה ההתחייבויות של הרשויות המקומיות בגינם.
5. יצירת 'קרן שיקום' ייעודית במשרד האוצר, בה יופקדו רווחי התאגיד, תבטיח את מטרת החוק לייעוד ההכנסות להשקעה בתשתיות.

ו. הפחתות בתקציב משרד הפנים

- מוצע לבטל בבסיס תקציב לשנת 2013 את מענקי הפיתוח לרשויות המקומיות, כך שהחל משנה זו לא יוקצו עוד תקציבי פיתוח, ולהפחית 14 מלש"ח מבסיס תקציב משרד הפנים לשנת 2013 ו-76 מלש"ח מבסיס תקציב משרד הפנים לשנת 2014.
- גובה התקציב המיועד עבור מענקי פיתוח לרשויות מקומיות בתקציב משרד הפנים עמד בבסיס התקציב לשנת 2012 על 280 מלש"ח.
- אנו מתנגדים להצעה זו, עפ"י דברי ההסבר חלוקת מענק זה בין רשויות מקומיות רבות מותיר בידי כל רשות סכום לא משמעותי שאינו מביא לשינוי או שדרוג של ממש בתקציבי הפיתוח של הרשויות ובשירות לתושב, ולעומת זאת, הנטל התקציבי על המדינה הוא רב. **המשמעות הינה גלגול הפחתות המענקים בגובה של מאות מלש"ח על המגזר העסקי באמצעות תשלומי הארנונה, או מיסים מוניציפאליים אחרים.**

ז. תיקונים והתאמות בפקודת המכס

- מוצע לתקן את סעיף 129 לפקודת המכס ולקבוע כי ערך עסקה של טובין מיובאים לצרכי מכס יכלול את דמי ההפצה המשולמים עבור שיווקם של הטובין המיובאים, וכן את עלות האחריות המשולמת עבור הטובין המיובאים.
- 1. כל תשלום המשולם בעד הזכות להפיץ מחדש את הטובין בישראל אינו נכלל בערך לצרכי מכס, על פי הסכם גאט"ט. בנוסף, לדמי הפצה ערך נפרד מן הטובין, במיוחד במצב בו מדובר בזכות הפצה בלעדית בישראל, שהינה בעלת ערך עצמאי ונפרד מן הזכות למכור ולשווק בישראל את המוצרים.
- 2. ביחס לתשלום בעבור אחריות, עמדת רשות המכס לפיה תשלום שמשלם הקונה בעבור מתן שירותי אחריות לטובין המיובאים, נכלל בערך העסקה, גם אם מדובר בתשלום נפרד מהתשלום בעבור הטובין עצמם- היא כוללת ופסקנית. רשות המיסים מתעלמת מכך שמרכיב האחריות נפרד מהטובין ושחלק ממנו נעשה לאחר היבוא, וכי יש לבדוק האם תשלומו הוא תנאי ליבוא הטובין.

ח. חיזוק הקשרים הכלכליים עם סין, הודו וברזיל

- מוצע, בין היתר, להטיל על המדען הראשי במשרד הכלכלה, לפעול לגיבוש מודל פעולה לחיזוק הקשרים הכלכליים בתחומי התעשייה עתירת הידע עם סין, הודו וברזיל, ולהטיל ראש מנהל סחר חוץ לחזק את היכולות המקצועיות של מערך הנספחים המסחריים בסין הודו וברזיל.

גם תסק

1. על אף שמטרת ההצעה חיובית, יש לקבוע תקצוב נפרד לנושא, ולא להסתמך על התקציבים המוגבלים המוקצים בחסר למדען הראשי ולמינהל סחר חוץ במשרד התמי"ת.
2. יש לצרף את רוסיה לתוכנית. קצב הצמיחה ברוסיה בתחומים הרלוונטיים לתעשייה הישראלית גבוה יחסית, הקשר התרבותי ברור ומהווה יתרון, וכן הקרבה הגיאוגרפית וגודל השוק.
3. יבשת אפריקה מתעוררת בשנים האחרונות מבחינה כלכלית וטכנולוגית. ראוי שכבר כעת המדינה תמקד פעילות להגברת העסקים עם היבשת שכן ברור שחלק לא מבוטל מצמיחת הייצוא בשנים הבאות יגיע משם.

ט. צעדים נוספים למלחמה בהון השחור

- מוצע ולהתקין תקנות וכל חקיקה נוספת ככל שיידרש, כך שתיוסף הוראה המחייבת דיווח בעת שימוש או הסתמכות על חוות דעת שניתנה ע"י גורם מקצועי, הנוגעת בעקיפין או במישרין, בחוקי המס האמורים.
- כי קנס גירעון יוטל, בין היתר, במקרים בהם הגירעון נובע מנקיטת עמדה שהינה בניגוד לעמדה מפורשת של רשות המסים המופיעה ברשימה סגורה של עמדות שתפורסם לעניין זה במקום ייעודי וברור.
- 1. ההצעה תגביר את האכיפה ואת העלויות רק על עסקים שיצייתו לחוק. אמצעי האכיפה הקיימים בנוגע לתכנוני מס מספקים, ולדעתנו אין להרחיבם.
- 2. על פי ההצעה רשות המיסים תוכל לקבוע, שלא באמצעות חקיקה, עמדות המכבידות על ציבור הנישומים. כך רשות המיסים תיצור הכבדה על עסקים שברצונם להימנע מהתדיינות משפטית.
- מוצעת חלופה של עיצום כספי לניהול הליך פלילי בבית המשפט. שיעור העיצום יהיה 25% מסך המע"מ אשר לגביו בוצעה ההפרה ו-50% במקרה של הפרה חוזרת.
- לאחרונה נישומים נדרשו לשלם עיצום כספי אגב איחור בהגשת דוחות למרות שהיתה מגיעה להם בדין אורכה. יש חשש כי רשות המיסים תשתמש בסעיף כמקור נוסף לגביית יתר.

י. צעדים נוספים להגברת אכיפת דיני המס

- חוק עידוד התעשייה – מוצע כי במקום ערר לוועדת ערר ייקבע ערעור לבית המשפט המחוזי. בנוסף, מוצע כי יתוקן החוק כך ש"חברה תעשייתית" תוגדר כחברה שהינה תושבת ישראל והתאגדה בישראל, והמפעל התעשייתי שבבעלותה נמצא בישראל.

1. התיקון למעשה מציע לבטל את ועדות הערר בשל חוסר יכולת של המדינה לכנס אותן. הדבר יביא לסרבול תהליך הערר מבחינת זמן ועלויות.

2. אנו מתנגדים להצעה זו מכיוון שחברה תעשייתית אשר עליה לשלם מס בישראל אזי צריך להחיל עליה את ההגדרה של חברה תעשייתית. כך לדוגמה, חברה תושבת ישראל, שהתאגדה בישראל ובבעלותה גם מפעל תעשייתי הנמצא בחו"ל משלמת מס בישראל.

- מוצע כי בעת חלוקת סכומים לבעלי מניות אשר מקורם מרווחי שערות, לרבות רווחי אקוויטי שמקורם מרווחי שערות, ייחשב הדבר כמימוש הנכס בגינו נרשמו רווחי השערות.

- חברות תעשייתיות רבות הן עתירות נכסים (מפעלים, קווי יצור, מכוונות וצידוד). חלק מהחברות מבצעות שערות נכסים לצרכים חשבונאיים. כאשר משולם דיבידנד מרווחי שערות אזי יש לנכות מס במקור על דיבידנד זה אך לא ייתכן שבנוסף לכך ישולם גם מס רווח הון.

יא. הגנת הסביבה - דחיית יישום התוכנית להפחתת פליטות גזי חממה בשנים 2013-2015

- בשנת 2010 הקצתה הממשלה 2.2 מיליארדי ש"ח לשנים 2011-2020 לתוכנית הלאומית להפחתת גזי חממה.

- מוצע כי התוכנית תידחה בשלוש שנים (2013-2015) ותחודש בשנת 2013.

1. בעקבות מחויבות ישראל להפחתת פליטות גזי חממה, קידמה הממשלה, באמצעות המשרד להגנת הסביבה, את התוכנית הלאומית להפחתת פליטות גזי חממה.

2. תכנית המענקים להשקעות בהתייעלות אנרגטית והפחתת פליטות גזי חממה, אשר מהווה חלק מהתוכנית הלאומית, הושקה לפני שנתיים ע"י המשרד להגנת הסביבה בשיתוף משרד הכלכלה (תמ"ת). תכנית זו מהווה את כלי המדיניות המרכזי בתוכנית הלאומית להפחתת פליטות גזי חממה אשר נועדה לקדם את הממשלה לקראת עמידה ביעדים שנקבעו על ידה. תכנית זו הינה חשובה וייחודית מאחר והיא משלבת היבטים כלכליים, חברתיים, וסביבתיים.

3. הפגיעה בשל דחיית התוכנית הלאומית היא לא רק בחברות התעשייה היצרניות, אלא גם בחברות התעשייה החדשות – חברות הסטארט אפ והקלינטק שפיתחו טכנולוגיות חדשניות לצמצום פליטות גזי חממה במגוון תחומים וסקטורים בהסתמך על דרישה קשיחה לפיתוחים שלהן מצד מפעלי התעשייה בישראל. הקפאת התוכנית הלאומית להפחתת פליטות גזי חממה, לא רק תבטל את הבטחת המדינה לתמיכה בהתקנה ראשונית של טכנולוגיות ישראליות חדשניות, אלא תביא גם לצמצום הדרישה לפתרונות הטכנולוגיים החדשים, דבר שיקשה על התפתחותן של חברות אלו.

4. הקפאת התוכנית לצמיחה ירוקה מהווה דוגמה נוספת למדיניות הקלוקלת של ממשלת ישראל – מדיניות בה מבוטלות כלאחר יד תכניות לאומיות שיישומן החל מבלי שיוצג יעד עתידי להחזרתן עד יעבור זעם.

5. תועלות כלכליות חברתיות וסביבתיות: עד היום הושלמו שני מקצים של התכנית אשר הביאו להתעוררות ענף ההתייעלות האנרגטית באמצעות תמרוץ השקעות של מפעלים, עסקים ורשויות מקומיות בהיקפים של מאות מיליוני ₪. המשמעות של השקעות אלו היא שהגופים הללו יפחיתו במהלך השנים הבאות את צריכת החשמל והדלקים שלהם וכתוצאה מכך יחסכו מיליוני שקלים בהוצאות שוטפות, יגבירו את התחרותיות שלהם וכמובן יתרמו לאוויר נקי יותר (ראה טבלה).

מספר פרויקטים (כל הארץ)	סה"כ מענקים (מיליוני ₪)	סה"כ השקעה משקית בפרויקטים (מיליוני ₪)	הפחתה פליטות מצטברת עד 2020 (מיליוני טון גז"ח)	צפי לחסכון בחשמל עד 2020 (מיליארד קוט"ש)
206	106	580	4	1.9

ע"פ הנחה שמרנית המבוססת רק על מרכיב עלות הייצור הבסיסית של קוט"ש ניתן לאמוד את התועלת המשקית הישירה מהחיסכון הצפוי בצריכת חשמל מפרויקטים אלו במהלך 8 השנים הקרובות בכ- 700 מיליוני שקלים. כמובן שהתועלת המשקית גדולה הרבה יותר עקב תועלות כלכליות נוספות הקשורות לחיסכון בחשמל, חיסכון בצריכת דלקים פוסיליים וכתוצאה מהפחתת פליטות מזהמים לאוויר.

מחויבות ישראל להפחתת פליטות גז"ח: מעבר לצורך המקומי בהתייעלות אנרגטית והפחתת פליטות גזי חממה, על ממשלת ישראל מוטלת החובה לעמוד ביעדים ובמחויבויות הבין לאומיות שלה כלפי ארגון ה-OECD ומתוקף חברותה באמנת האקלים של האו"ם (UNFCCC). על מנת לעמוד ביעד ההפחתה הלאומי של ישראל ל 2020 יש ליישם את התכנית הלאומית להפחתת פליטות גזי חממה ואף להוסיף תקצוב לאמצעים נוספים משלימים. הפסקת תקצוב תכנית המענקים עלול להביא לכך שהממשלה לא תעמוד ביעד ההפחתה תוך פגיעה במעמדה ותדמיתה ובשיתופי הפעולה של ישראל בעולם.

6. מוצע לבטל את הפגיעה בתוכנית להפחתת פליטות גזי חממה, במסגרת חוק ההסדרים.

י.ב. מו"פ – קיצוץ תקציב התוכנית הלאומית לפיתוח טכנולוגיות המקטינות את השימוש העולמי בנפט בתחבורה

ממשלת ישראל השיקה בשנת 2011 את התוכנית הלאומית לפיתוח טכנולוגיות המקטינות את השימוש העולמי בנפט לתחבורה, תוך קביעת יעד ליישום התוכנית עד לשנת 2020. קביעת יעדים ארוכי טווח, תוך מתן תמיכות להתארגנות ולהתאמת מערכות לצורך עמידה ביעדים אלו, הינה המדיניות הממשלתית הרצויה. מפעלי התעשייה בישראל החלו לפעול ליישום התכניות המדוברות לעיל בידעם כי מעבר לשאיפתם העסקית לעמידה בתנאי יצור ברי קיימא, נקבעת לשם שינוי מדיניות ממשלתית ארוכת טווח, המאפשרת משך היערכות סבירה לתעשייה – הן תעשייה אשר נדרשת להקטין את השלכותיה הסביבתיות והן תעשייה חדשה, אשר רואה לנגד עיניה שווקים חדשים לפיתוח מוצרים מתקדמים. עיקר הפגיעה הנובעת מהקיצוץ הינה בחברות התעשייה החדשות – חברות הסטארט אפ והקלינטק שפיתחו או בתהליך פיתוח טכנולוגיות חדשניות במגוון תחומים וסקטורים, בהסתמך על האופק המוצג בתוכנית הלאומית. פגיעה בתוכנית לא רק שתצמצם את

הבטחת המדינה לתמיכה בטכנולוגיות הישראליות החדשניות, אלא אף תביא לצמצום הדרישה לפתרונות הטכנולוגיים החדשים, דבר שיקשה על התפתחותן של חברות אלו.

הפגיעה בתוכנית במסגרת חוק ההסדרים מהווה הוכחה נוספת לזיגזוג וחוסר ההחלטיות של המדינה, שאינם תורמים לזודאות העסקית שחשובה למגזר העסקי. מדיניות בה מבוטלות או מצומצמות כלאחר יד תכניות לאומיות שיישומן רק החל לאחרונה הינה מדיניות קלוקלת של ממשלת ישראל. בשל כך, אנו מציעים שלא להביא לקיצוץ בתוכנית הלאומית, על מנת להקנות ולשר ודאות למגזר העסקי בתחום זה.

נספחים

נספח א' - עקרונות התאחדות התעשיינים לתוכנית הכשרה מקצועית לנוער ולמבוגרים

- 1) לנוכח המחסור האקוטי בעובדים מקצועיים איכותיים וחשש לפגיעה בכושר התחרות של המשק והתעשייה הישראלית, התאחדות התעשיינים בהובלת נשיא ההתאחדות, צביקה אורן, פועלת היום במשנה מרץ מול משרדי הממשלה להעצמת החינוך וההכשרה המקצועית ולפתיחת בתי ספר ומרכזי הכשרה מקצועיים, אשר יכשירו עובדים מקצועיים מיומנים, בהתאם לצרכים של ארגוני המעסיקים ככלל, והתעשייה הישראלית בפרט.
- 2) התכנית אותה מובילה התאחדות התעשיינים הנה **הקמה והפעלה של בתי ספר/מרכזי הכשרה מקצועיים ברמה הגבוהה ביותר בעיקר באזורים של פארקים תעשייתיים**, אשר יכשירו **צעירים ומבוגרים במקצועות הנדרשים לחברות המקומיות לאחר מיפוי צרכים**, ומתוך **שיתוף ותמיכה מלאים של התעשייה והארגונים הכלכליים** בהכשרה ובהגדרת תוכניות הלימודים והגדרת **מבחני ההסמכה** בהתאם לצורכי החברות.
- 3) מרכזי ההכשרה המקצועית יבנו בחלוקה גיאוגרפית בהתאמה לצורכי המעסיקים והתעשייה המקומית, כולל בחינה של התמחות בענף מסוים. כל מרכז יצויד בציוד המתקדם ביותר אשר יאפשר להקנות את יסודות המקצוע בצורה המיטבית ביותר; תוך שימוש בציוד ואמצעי ההדרכה המתקדמים ביותר בכל אחד ממקצועות הלימוד: לרבות שימוש בסימולטורים, סימולציות ומערכות לניהול למידה.
- 4) מרכזי ההכשרה יהיו מרכזים "על אזורים" וישמשו **הן להכשרת נוער** אשר יגיעו אם מבית ספר "העוגן" שצמוד למרכז ההכשרה ואם בצורה מרוכזת מכלל בתי הספר של משרד התמ"ת ומשרד החינוך, בסביבת המרכז, והן **להכשרה מקצועית למבוגרים** (למובטלים, לחיילים משוחררים), וזאת מתוך תפיסה של איגום משאבים. כמו כן, ישמש מרכז ההכשרה להסבה ולהשתלמויות של **עובדים קיימים** ולהכשרת מורים.
- 5) כחלק מהכשרת התלמידים, ועל מנת ליצור קשר הדוק יותר בין הנלמד בבית הספר לצורכי העבודה והמקצועות בחברות, **יתנסו התלמידים (בכיתות י"א- י"ב) בעבודה / התנסות מעשית בחברות ומפעלים במקצועות הלימוד אותם הם רוכשים**, וזאת בנוסף לרכישת יסודות המקצוע בסדנה המקצועית. העבודה/ התנסות המעשית בחברות תתבצע במסגרת של יום עד 3 ימים בשבוע, תלוי ברמת מורכבות המקצוע ובהתאם ליכולות המפעלים/חברות.
- 6) **סטאטוס מימוש התכנית** - מתבצעת כעת עבודת מטה מול משרדי הממשלה, להגדרת תפיסת ההפעלה ומעורבות כל אחד מהגורמים, כולל תקצוב התכנית, ועבודת מטה מתקדמת בשיתוף החברות להקמת 2 פיילוטים ראשונים: 1) בפארק התעשייה **בנאות חובב**- במקצועות הנדרשים בתעשייה המקומית, בדגש על מקצועות הכימיה, מחזור, חשמל ומתכת, ו- 2) שדרוג והתאמת מרכז ההכשרה למבוגרים **בכרמיאל** להכשרת נוער, כולל הוספת סדנאות לימוד למקצועות חסרים, ושדרוג סדנאות הלימוד ותכניות הלימוד למקצועות הקיימים, **בהתאם לצורכי התעשייה המקומית והמעסיקים**.

נספח ב' - הצעת חוק להקמת וועדות תעשייתיות ברשויות המקומיות

הכנסת התשע - עשרה

הצעת חוק של חבר הכנסת

19/9/

הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (ועדות תעשייתיות), התשע"ג-2013

הוספת סעיף 1. בפקודת העיריות¹⁰ (להלן – הפקודה), אחרי סעיף 161 לפקודה יבוא:
סימן ב'1

”סימן ב'1 : ועדות תעשייתיות”

בסימן זה –

161

”הגדרות”

א.

”חברה תעשייתית” – חברה תושבת ישראל שלפחות 90% מהכנסותיה, בשנת מס, למעט הכנסות ממילואי ביטחון, הם ממפעל תעשייתי שבעלותה;
”מפעל תעשייתי” – מפעל תעשייתי שבבעלותה של חברה תעשייתית שעיקר פעילותו בשנת המס היא פעילות ייצורית, לעניין זה יראו בין היתר את הפעולות הבאות כפעילויות שאינן ייצוריות: אריזה – למעט אריזה בחישוב הוצאותיו של בית אריזה, בניה, מסחר, תחבורה, החסנה, תקשורת, שירותים סניטריים ושירותים אישיים;

”תעשייה” – לרבות מפעלי בניה, מחצבות, בתי תוכנה; לעניין זה ”מחצבות” – מתקני הייצור במחצבות וכן שטח החציבה שמתבצעת בו חציבה בפועל בשנת הכספים

¹⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

שבעדה מוטלת הארנונה;

"תעשיין" – כל אדם הנושא תפקיד במפעל תעשייתי.

"עניין תעשייתי" – עניין בעל ערך תעשייתי, שהסדרתו היא לטובת התעשייה או לטובת ענף שבה, או לטובת עוסקים בתעשייה בתחום העיריה או בשטח בנין עיר הכולל את תחום העיריה, לרבות הטלת ארנונות על מפעל תעשייה שתבחומה, והיטלים ואגרות בקשר למפעל תעשייה על העוסקים בתעשייה כאמור ודרך הוצאתן של ההכנסות ממקורות אלה;

(א) ועדה תעשייתית (להלן בסימן זה – הועדה), תוקם בכל עיריה שיש בתחומה לפחות ארבעה מפעלי תעשייה עירייה שהחובה לפי סעיף קטן (א) לא חלה עליה, תוקם בה ועדה אם מועצתה החליטה על כך או השר קבע כך ביחס אליה.

(ב) שר הכלכלה וכן הוועדה, אם הוקמה, ימסרו לשר, לפי בקשתו כל ידיעה הדרושה לו לעניין סעיף זה, לרבות ידיעה בדבר מספר התעשיינים ובדבר מספר מפעלי התעשייה בעירייה.

(ד) בתוך שלושה חודשים מיום תחילתו של חוק זה, יבחן השר אם מתמלאים לגבי עירייה התנאים המפורטים בסעיף קטן (א) המחייבים הקמת ועדה או אם יש להקים בעירייה ועדה לפי סעיף קטן (ב); נוכח כי יש להקים באותה עירייה ועדה, יורה לראש העירייה, לפתוח בהליכים להקמתה.

"איפה תוקם" 161
ועדה תעשייתית" ב.

ג'ק תסק' אגש"ן

(א) מספר חברי הוועדה יהיה מספר הניתן לחלק לשלושה, אך לא יעלה על שנים עשר, הכל כפי שיקבע השר, בהתאם להוראות שבתוספת השישית.	161ג	"מספר חברי הוועדה והרכבה"
(ב) הרכב הוועדה יהיה: שני שלישים שייבחרו לפי ההוראות שבתוספת השישית (להלן – נציגי התעשיינים), ושליש אחד שייבחר על ידי המועצה וש אחד מהם, לפחות, יהיה חבר המועצה: כל חברי הוועדה יהיו תעשיינים, פרט לאחד שיכול להיות לא תעשיין אם הוא חבר המועצה שנבחר על ידיה לוועדה.		
(א) העירייה תערוך את הבחירות של נציגי התעשיינים בהתאם להוראות התוספת השישית; הבחירות יהיו שוות, ישירות וחשאיות, אולם לפי דרישת שלושים וחמישה אחוז של התעשיינים יהיו הבחירות גם יחסיות; דרישה כאמור תוגש בדרך ובמועד שנקבעו בתוספת השישית.	161 ד'	"נציגי התעשיינים שבועדה"
(ב) נציג התעשיינים שנעדר משיבת הוועדה שלושה חדשים רצופים, או משלוש ישיבות רצופות – אם היו בשלושה חודשים פחות משלוש ישיבות – יחדל להיות חבר הוועדה, אלא אם כן נעדר מחמת מחלה או שירות בצבא הגנה לישראל, או ברשות הוועדה.		
על פסילת חברותו של חבר ועדה יחולו, בשינויים המחוייבים לפי הענין, הוראות הסעיפים 120 למעט פסקה (1) ו-121.	161 ה.	"פסילת חברות בועדה"
לועדה יהיה יושב ראש וסגן יושב ראש שיתמנו על ידי המועצה מתוך רשימת המועמדים	161ו .	"יושב ראש הוועדה וסגנו"

ג' תשס"א

שהועדה תציע והמועצה רשאית לדרוש שיוצעו לה לכל תפקיד כאמור שני מועמדים לפחות; בהעדר היושב ראש ימלא סגן היושב ראש את מקומו; עד שיתמנה יושב ראש הועדה, יהיה הוותיק שבין חברי הועדה, ובין בעלי ותק שווה – הקשיש שבהם יושב ראש הועדה.

ועדה שהסתיימה תקופת כהונתה כאמור בסעיף 161ז "רציפות כהונה" .
163, תמשיך בתפקידה עד תום שבעה חודשים מיום תחילת כהונת המועצה או עד שתוקם ועדה חדשה, לפי המוקדם.

161 ת. "תפקידים וסמכויות" ואלה תפקידה וסמכויותיה של הועדה:
(1) לייעץ למועצה בכל עניין תעשייתי, הן ביזמת עצמה והן לפי בקשת המועצה;
(2) להציע למועצה הצעות להחלטה בכל עניין תעשייתי.

(3) להוציא לפועל החלטות המועצה בעניין תעשייתי, אם נדרשה לכך על ידי המועצה או על ידי ראש העירייה, או על ידי השר אם היה העניין בערר על פי סעיף 161י."

161 ט. "סמכויות הועדה כלפי המועצה" ענין תעשייתי לא יבוא לדיון סופי במועצה, אלא אם דנה בו תחילה הועדה וחיותה דעתה, או שעברו ארבעה עשר יום מיום שהגישה המועצה את הענין בכתב לפני הועדה; הציעה הועדה למועצה הצעת החלטה בענין תעשייתי, חייבת המועצה להעמיד את ההצעה על סדר יומה ולדון בה בהקדם האפשרי, ואם לא נדחתה ההצעה על ידי המועצה בתום שלושים יום מיום שהוגשה בכתב, יראו את הצעת ההחלטה כהחלטת המועצה;

161 י. "זכות ערר על החלטת המועצה" נתקבלה במועצה החלטה בענין תעשייתי שלא בהתאם להצעת הועדה או לחוות דעתה, רשאית הועדה לערור על ההחלטה לפני השר, תוך

ג' תשס"א

ארבעה עשר יום מיום שנמסרה בכתב לוועדה;

המועצה לא תבצע החלטה כאמור לפני תום

תקופת הערר וכל עוד הערר תלוי ועומד.

בעירייה שבה הוקמה ועדה תעשייתית כל 161 י

א. ההכנסות מהיטלים, מאגרות ומתשלומים

אחרים שהוטלו על מפעל תעשייתי, או על

העוסקים בתעשייה בקשר למפעל תעשייתי וכן

שני שלישים לפחות של ההכנסות מארנונות

שהוטלו על מפעל תעשייתי יוצאו לעניינים

תעשייתיים, יירשמו בפנקסי המועצה בנפרד,

ובגמר כל שנת כספים יועברו היתרה או הגרעון

לשנת הכספים הבאה.

2. לאחר התוספת החמישית לפקודה יבוא –

”תוספת שישית”

(סעיף 161ג' – 161ד')

”הוראות בדבר בחירת נציגי התעשיינים”

”צוות הבחירות”

1. (א) ראש העירייה יקים, בתוך 30 ימים מיום

קבלת הוראות השר כאמור בסעיף 161ב'(ד)

לפקודה, צוות לניהול בחירת נציגי

התעשיינים בוועדה התעשייתית (בתוספת זו

– צוות הבחירות והוועדה, בהתאמה).

(ב) חברי צוות הבחירות יהיו –

(1) שני עובדי עירייה בכירים שימנה ראש

העירייה באישור מועצת העירייה, ואחד

מהם יהיה יושב ראש הצוות;

(2) היועץ המשפטי לעירייה או נציגו מקרב

עובדי לשכתו;

(3) שני נציגים מטעם התאחדות

התעשיינים.

(ג) מבקר העירייה או נציגו מקרב עובדי לשכתו

יהיה משקיף לעבודה צוות הבחירות.

2. (א) לא יאוחר מהיום ה-15 מיום מינוי חברי צוות

הבחירות, יפרסם צוות הבחירות בתחום

העירייה את רשימת התעשיינים לעניין

הבחירות; ברשימת התעשיינים יירשם מי

שהיה תעשיין ביום היבחרה של המועצה.

”רשימת

תעשיינים”

ג'ה תסק א'תשנ"א

- (ב) שר הכלכלה יעביר לצוות הבחירות, לפי בקשתו, מידע באשר לתעשיינים שמתקיימים בהם התנאים המפורטים בהגדרה "תעשיין" שבסעיף 161א' לפקודה.
3. תאגיד שהוא תעשייה, יבוא במקומו, לענין הבחירות, בן אדם המייצג את התאגיד לענין זה, על פי הודעה בכתב שנמסרה לצוות הבחירות לא יאוחר מיומיים לפני מועד הבחירות.
4. היה מפעל תעשייתי בבעלות משותפת או בהחזקה משותפת בנסיבות שאילו היה יחיד במקום השותפים, היה נחשב כתעשיין, יראו לענין הבחירות כתעשיין כל שותף שעל שמו הודיעו כל יתר השותפים בכתב לצוות הבחירות לפני פרסום רשימת התעשיינים, ובאין הודעה כאמור, את השותפים שצוות הבחירות בחר בהם, במספר כאמור.
5. כל הרשום ברשימת התעשיינים או הטוען שהוא זכאי להירשם בה, רשאי, תוך שבעה ימים מיום פרסום רשימת התעשיינים, להגיש לצוות הבחירות ערר מנומק בכתב על יסוד הטענה שהוא או זולתו נרשם או לא נרשם, שלא כדין, או נרשם באופן לא נכון; הגיש אדם ערר ביחס לאדם אחר, ימציא לצוות הבחירות העתק נוסף מכתב הערר, וצוות הבחירות ימסור את ההעתק לאותו אדם.
6. צוות הבחירות יחליט בערר לא יאוחר מהיום החמישי מיום הגשתו, ויודיע על החלטתו למעוניינים בה; החליט לקבל את הערר, כולו או מקצתו, יתקן את רשימת התעשיינים בהתאם להחלטתו; החלטתו של צוות הבחירות בערר תהיה סופית.
7. דרישה לקיים בחירות יחסיות כאמור בסעיף 161ד' לפקודה תיערך בכתב תיחתם על ידי כל המבקשים ותוגש לצוות הבחירות לא יאוחר מהיום ה-15 מיום פרסום רשימת התעשיינים.
8. צוות הבחירות יחליט אם נתקיימו או לא נתקיימו התנאים לקיים בחירות יחסיות ויפרסם הודעה על החלטתו בתחום העיריה, לא יאוחר מהיום ה-7 מיום הגשת הדרישה לקיים בחירות יחסיות.
- "דין תאגיד"
- "דין שותפות"
- "ערר"
- "החלטה בערר"
- "דרישת יחסיות של הבחירות"
- "החלטה בדבר יחסיות של הבחירות"

9. המועצה תקבע את מספר חברי הועדה לא יאוחר מהיום ה-22 מיום פרסום רשימת התעשיינים; לא עשתה כן, יקבע השר את מספר חברי הועדה תוך עשרים יום מתום המועד להגשת דרישה כאמור.
10. הבחירות יתקיימו לא יאוחר מהיום ה-70 ממינוי חברי צוות הבחירות; צוות הבחירות יקבע את מועד הבחירות לאחר שנקבע מספר חברי הוועדה.
11. הבחירות יתקיימו באסיפה כללית של התעשיינים.
12. צוות הבחירות יפרסם הודעה על המועד ועל המקום של האסיפה הכללית בתחום העיריה, לא יאוחר מהיום ה-7 לפני יום הבחירות.
13. יושב ראש צוות הבחירות ישב ראש באסיפה הכללית.
14. לא היה נוכח בשעה שנקבעה לאסיפה הכללית רוב מספר התעשיינים, תידחה האסיפה שעה אחת, ואז תהיה חוקית, יהא מספר המשתתפים אשר יהא.
15. לא היו הבחירות יחסיות, ייבחרו נציגים באסיפה על ידי הצבעה בהרמת ידים, או בקלפי אם לפחות שנים מהנוכחים דרשו זאת והמועמדים שקיבלו את מספרי הקולות הגדולים ביותר יהיו נציגי התעשיינים; נמצאו שני מועמדים או יותר שזכו במספר קולות שווה, יוכרע ביניהם בהגרלה שיערוך צוות הבחירות בו במקום; דרך בחירתם של נציגי התעשיינים באסיפה הכללית, כשהבחירות הן יחסיות, תיקבע על ידי השר בתקנות.
16. לא היו הבחירות יחסיות, ייבחר לכל נציג התעשיינים סגן שיבוא במקומו במקרים האמורים בסעיף 18; בחירת הסגנים תהיה באותו מעמד ובאותה דרך שבהם בוחרים את נציגי התעשיינים.
17. צוות הבחירות יודיע למועצה את תוצאות הבחירות ויקרא לישיבה הראשונה של הועדה שתהיה תוך ארבעה עשר יום מיום היבחרה.
18. חדל נציג התעשיינים מכהונתו או שנפסל מהיות חבר בועדה, יחולו הוראות אלה:
- "קביעת מספר חברי הועדה"
- "מועד הבחירות"
- "אסיפה כללית"
- "הודעה על מועד ומקום האסיפה הכללית"
- "יו"ר האסיפה"
- "מנין חוקי"
- "הבחירות ותוצאותיהן"
- "בחירת סגנים"
- "תוצאות הבחירות"
- "מילוי מקום של"

נציג התעשיינים

(1) נבחר נציג התעשיינים האמור שלא בבחירות יחסיות יבוא במקומו סגנו, שנבחר לפי סעיף 16; לא היה, במקרה כאמור, לנציג סגן, או חדל גם הסגן מכהונתו או נפסל מהיות חבר בועדה, רשאי השר למנות חבר חדש על פי הצעת ארגון הציבור שמטעמו נבחר החבר שמקומו נתפנה, ואם לדעת השר אין ארגון כזה - בהתחשב עם רצונם של אותם האנשים שהשר רואה אותם כנציגיו של אותו ציבור;

(2) נבחר נציג התעשיינים האמור בבחירות יחסיות, ימלאו את מקומו בדרך שיקבע השר בתקנות.

19. השר רשאי, בתקנות, לשנות את המועדים לעשיית דבר על פי תוספת זו.

"תקנות"

3. תחילתו של חוק זה 90 ימים מיום פרסומו.

תחילה

דברי הסבר

הצעת החוק נועדה לסייע בידי מפעלי תעשייה ברשויות המקומיות לפעול בשיתוף עם הרשות וכגורם מעורב, מיודע וקובע. מוצע להקים ועדות תעשייה סטטוטוריות ברשויות המקומיות ולעגן את מעמדן בפקודת העיריות. זאת, בדומה לוועדות חקלאיות הפועלות מכוח סעיף 152 לפקודת העיריות.

כיום הפקודה מעגנת רק את קיומן של ועדות סטטוטוריות למגזר החקלאי. באופן דומה, אנו מציעים לפעול להקמה של ועדות תעשייה סטטוטוריות ברשויות המקומיות הרלוונטיות (לפי מספר מפעלי תעשייה הפועלים בהן או גודל שטחי מפעלי התעשייה או כל קריטריון אחר שייקבע), אשר חבריהן יהיו נציגי התעשיינים. אנו מציעים לעגן בחוק את תפקידיהן וסמכויותיהן של ועדות התעשיינים, ובכלל זה לקבוע כי בסמכות הוועדות לייעץ למועצת הרשות המקומית בכל עניין הנוגע לתעשייה, הן ביוזמת הוועדה והן לפי

בקשת הרשות המקומית, להציע למועצה הצעות להחלטה בכל עניין תעשייתי ולהוציא לפועל את החלטות המועצה בעניינים אלה.

ועדה כאמור, שתהא מורכבת מנציגי תעשיינים תוכל ביתר יעילות לסייע בידי המגזר התעשייתי להתמודד עם בעיות המאפיינות את התעשייה ושאין מוצאות מענה הולם כיום. מדי שנה חשופה התעשייה לבקשות חוזרות ונשנות מצד הרשויות המקומיות להעלאות חריגות ושינויי סיווג למגזר התעשייתי, תוך היעדר שקיפות וחוסר מידתיות בין הוצאות הארנונה לבין השירותים הניתנים בגינה. לעיתים קרובות השירותים להם זוכה התעשייה בעבור תשלומי הארנונה אותם היא משלמת ירודים, לוקים בחסר ואינם עונים על צרכי התעשייה באזורי התעשייה השונים. בין השירותים ניתן לכלול: תשתיות כבישים לקווים, היעדר אבטחה בסיסית באזורי התעשייה, היעדר תאורה ושילוט ועוד. ויתרה מכך, אין כל התחייבות מצד הרשויות המקומיות להתחייבות בסיסית לייעוד תקציבים מדמי הארנונה שנגבים ממפעלי התעשייה לצורך שירותים ייעודיים לתעשייה. אם כן, הקמת ועדה כאמור, תוודא כי לפחות חלק מתשלומי הארנונה, המשולמים ע"י מפעלי התעשייה, ישמשו לצרכים התעשייתיים, וביניהם: שדרוג, הקמה ותחזוקת תשתיות, שיפור שירותים עירוניים וכד'.

כיום החוק מאפשר לשר הפנים, בהסכמת שר ההכלכלה ושר האוצר, להכריז בצו שאזור תעשייה בינעירוני הכולל או המתוכנן לכלול מספר מפעלים בעלי תשתית ומערכות ציבוריות משותפות (אתר תעשייתי), ואשר תחומו יוגדר בצו יתנהל על ידי מועצה מקומית תעשייתית. ואולם, המציאות מלמדת, כי המתווה האמור אינו מתאים למרבית מפעלי התעשייה ברשויות למיניהן וההיתכנות להכרזת אתר תעשייתי הוא נמוך. כפועל יוצא, סובלים מפעלי תעשייה רבים מבעיות שניתן היה לפתורן ביתר יעילות והצלחה לו היו ועדות עם נציגים רלוונטים פועלים במסגרת הרשות עצמה, כשם שנקבע לגבי המגזר החקלאי.

לאור האמור לעיל, מוצע המתווה כאמור בנוסח הצעת החוק, לסייע לתעשייה בישראל לפעול במסגרת הרשויות העירוניות לשילוב אינטרסים, במסגרת המיטבית ככל שניתן.

נספח ג' - הצעת חוק בנושא הגבלת העלאות חריגות בארנונה

הכנסת התשע-עשרה

הצעת חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי תקציב) (תיקון – סכומי הארנונה הכללית), התשע"ג-2013

1. החלפת סעיף 9(ב)(2) בחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג-1992¹¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 9(ב)(1) יבוא:

9(ב)(2)(א): " אחת לחמש שנים, תהא רשות מקומית רשאית להטיל ארנונה שלא בהתאם לאמור בסעיף קטן (1) לעיל, ובלבד שקיבלה לכך אישור השרים ובכפוף לאישור וועדת הכספים של הכנסת, לאחר שפעלה בהתאם לכל התנאים כדלקמן:

(1) בטרם פנייתה לקבלת אישור השרים, שלחה לכל מחזיק בנכס שבשלו בכוונתה להטיל ארנונה שלא בהתאם לאמור, ולענין נכס המצוי באזור חלוקת הכנסות כמשמעותו בסעיף 9(ב) לפקודת העיריות – גם לכל רשות מקומית המנויה בצו שניתן לפי הוראות הסעיף האמור, הודעה על כוונתה לעשות כן;

(2) בהודעה יצוין כי מועצת הרשות המקומית החליטה על שינוי סיווג או תת סיווג, על העלאה או הפחתה, של סכום הארנונה הכללית, לפי הענין, וכי בכוונתה לפנות לשרים בבקשה לאישור כאמור;

(3) נשלחה הודעה כאמור בסעיף קטן (1) לעיל, רשאי בעל הנכס או רשות מקומית בהתאמה, לטעון את טענותיו בכתב לפני הרשות, לענין הכוונה להטיל עליו ארנונה כאמור לעיל, בתוך 45 ימים ממועד מסירת ההודעה. מחזיק נכס שטען את טענותיו בכתב, רשאי לטעון את טענותיו לפני הרשות גם בעל פה;

(4) הרשות תנהל פרוטוקול שישקף את כל הנאמר

¹¹ ס"ח התשנ"ג, עמ' 10.

ג' תשס"א

והמתרחש בדיון; מחזיק הנכס יהא זכאי לקבל בתום הדיון או סמוך לאחר מכן עותק של הפרוטוקול; (5) הרשות תחליט בנוגע לכוונתה להטלת הארנונה בהתאם להוראות סעיף זה, בתוך 30 ימים מתום התקופה האמורה בסעיף קטן (3) לעיל, ולאחר ששקלה את הטענות שנטענו לפניה; החלטת הרשות תהיה מנומקת בכתב ותישלח למפר ולשרים; (ב) תחילתו של אישור כאמור בסעיף קטן (א) לעיל, בראשית שנת הכספים שתחילתה לאחר מועד מתן האישור; "

2. תיקון סעיף 9(ב1) לאחר המילים "השרים רשאים לקבוע" יבוא:
"בכפוף לאשור וועדת הכספים של הכנסת";
3. תחילה ותחולה תחילתו של חוק זה 30 ימים מיום פרסומו (להלן -יום התחילה) והוא יחול על ארנונה שהחלטה להטילה על פי סעיף 9(ב)(2) לחוק, התקבלה החל מיום התחילה;

דברי - הסבר

מאז שנת 1986 הוגבל על פי חוק שיקול דעתן של הרשויות המקומיות בקביעת שיעורי העלאת הארנונה הכללית בתחומן. חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי תקציב) התשנ"ג-1992 ותקנות הסדרים במשק המדינה (ארנונה כללית ברשויות המקומיות), תשס"ז-2007 קובעים שיעור העלאה מירבי לכל שנה, תוך מתן סמכות לשר הפנים ושר האוצר לאשר העלאה חריגה בארנונה.

בפועל, רשויות מקומיות רבות נוהגות לפנות לשרים מדי שנה, בבקשות לאישור העלאות חריגות וזאת, בהתאם לגירעונם וצרכיהם. כפועל יוצא החריג הפך להיות הכלל ובכל שנה – ויודגש בסופה, מאשרים השרים את ההעלאות שחלות באופן רטרואקטיבי לגבי השנה החולפת ועל המגזר העסקי בלבד.

המגזר העסקי נפגע פעמיים, הן בשל אישור העלאות אלה בהיותו כיס עמוק לרשויות המוצאות אותו מקור לכיסויי גירעונותיהן והן בשל החלתם הרטרואקטיבי של העלאות אלה.

הצעת החוק נועדה להוסיף פיקוח של וועדת הכספים של הכנסת על המהלך שהפך לנוהל לא ראוי. ובנוסף, מוצע, כי שר הפנים ושר האוצר אינם רשאים לתת אישור חריג רטרואקטיבי ביחס לשנות מס קודמות, אלא אך ורק אישור צופה פני עתיד עבור שנת המס הבאה.

כמו כן, מוצע, כי יוסף שלב של שימוע בכתב ובעל פה לגורמים הרלוונטיים המושפעים ממתן אישור כאמור תוך קביעת מועדים ברורים לקבלת החלטת הרשות המנומקת ובכלל זאת פרוטוקול מהדיון אם יתקיים שימוע גם בעל פה.

התיקון המוצע, נועד בין היתר, למתן מעט את "ידן הקלה" של הרשויות ומשרד הפנים באישורי העלאות חריגות ולהסדרתן בהליך מנהלי תקין. זאת, בנוסף למתן זכות טיעון לנפגעים מהעלאות אלה ושלב נוסף של אישור וועדת הכספים של הכנסת שגם בו יוכל הנפגע להשמיע דבריו ולנסות להשפיע על החלטת השרים.

נספח ד' – מבנה מוצע להקמת קרן פרייבט אקוויטי לעסקים קטנים ובינוניים

מפעלים קטנים ובינוניים נתונים למצוקת מימון בהיקפים משמעותיים יותר מהמפעלים הגדולים. אפשרויות גיוס ההון שלהם מוגבלות, ובמקרים רבים הם אינם מסוגלים לספק די בטחונות להגדלת האשראי הבנקאי. הבעיה חמורה במיוחד עבור הון המיועד להשקעה ולצמיחה.

מקורות אשראי חוץ בנקאיים (בורסה, גופים מוסדיים, קרנות השקעה) חסומים אף הם ברובם בפני עסקים קטנים ובינוניים, בין היתר בשל חוסר ההיכרות עם הפוטנציאל שטמון במגזר זה ובשל בעית ה-Management Attention.

מוצע לפיכך, להקים קרנות השקעה בשיתוף המגזר הפרטי והמדינה להשקעות פרייבט אקוויטי במפעלים קטנים ובינוניים, תוך תשואה מוגבלת ונטילת סיכון ראשון של הממשלה. קרנות מסוג זה פועלות במגוון מדינות OECD. מעבר להגדלת זמינות ההון, לקרן כזו תהיה תרומה גם בשדרוג רמת הניהול ופיתוח עסקי בחברות המושקעות.

עיקרי המודל על בסיסו תפעל הקרן :

קהל יעד : חברות תעשייה קטנות ובינוניות מהענפים הקלאסיים, בעלות מחזור שנתי של 20-150 מלש"ח ובעלות פוטנציאל צמיחה.

השתתפות ממשלתית : יועמד תקציב/ערבות/הלוואה (בהתאם למתווה שייבחר) בהיקף של כ-250 מלש"ח. הסכום ימונף ע"י קרן השקעות פרטית.

הקרן תשקיע בחברות מקהל היעד, לטווח של 5 שנים לפחות. ההשקעות תבוצענה באקוויטי (הון מניות) או במזאנין (חוב עם מרכיב אופציונאלי של מניות).

כרית ביטחון ממשלתית : על מנת לתמרץ את קרנות ההשקעה, התקציב הממשלתי ישמש ככרית ביטחון, הן כסופגת ראשונה של הפסדים עד שיעור מסוים, והן בהגבלת שיעור התשואה שתועבר חזרה לממשלה.

נספח ה' - הצעה להפחתת תשלומי דמי תשתית לחברת נמלי ישראל

הכנסות חברת נמלי ישראל נשענות על פעילות סחר החוץ של ישראל, ומיועדות כולן לפיתוח תשתיות נמליות. הכנסות החברה עומדות כיום על מעל ל-600 מיליון ש"ח בשנה. יחד עם זאת, בשנים האחרונות הצטברו בחברת הנכסים (חנ"י) הכנסות ורווחים שהן מעבר לנדרש לצורך תפעול הנמלים ופיתוחם. זאת על פי הנתונים הכספיים המוצגים להלן:

בסיכום לשנת 2011 הציגה חנ"י רווח נקי של 123.8 מיליוני שקל, ורווח נקי של 258.2 מיליון שקל ב-2010. ב-2011 עמדו הכנסות החברה על 750.5 מיליון שקל, וב-2010 הכנסותיה עמדו על 779.2 מיליון שקל.

חשוב לציין כי המערכת הנמלית מנוהלת כמשק סגור, וממומנת כולה מכספי היבואנים והיצואנים, על כן, אין התערבות תקציבית של המדינה בשכר לעובדים, תפעול הנמלים או פיתוחם.

אף כי התאחדות התעשיינים מחזיקה בעמדה שיש לקדם את פיתוח הרציפים העתידיים בהתאם לדרישות סחר-החוץ הישראלי לשירותי נמל, ביצוע החלטה זו מתעכב:

1. הממשלה לא החליטה היכן יוקם קודם הרציף הנוסף. באזור חיפה או באזור אשדוד.

2. יחסי עבודה: עובדי הנמלים מתנגדים להקמת נמל נוסף, לפחות בטרם קיום מו"מ מעשי בנושא הקמת רציפים פרטיים בסמוך לרציפי הנמל הנוכחיים, וזאת בשל התחרות הצפויה עם הפעלת רציפים פרטיים וחשש העובדים לאיתנות חברות הנמל הנוכחיות.

בעלי המטען, היבואנים והיצואנים, משלמים בשנים האחרונות בעבור פיתוח הרציפים העתידיים דרך דמי התשתית (מס רציף לשעבר). בעקבות דחיית יישום ההחלטה יש לבחון מחדש את התשלומים שחנ"י כבר גובה מבעלי המטען:

1. ביטול או הפחתה משמעותית של דמי התשתית המשולמים לחנ"י ע"י בעלי המטען.

2. מינוף הרווחים הצבורים בחנ"י ע"י הקצאתם לקרן לעידוד השיווק לחו"ל, או תוכניות אחרות לחיזוק המגזר העסקי.